

Regeringen
Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över En tioårig grundskola – införandet av en ny årskurs 1 i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan (SOU 2021:33)

Dnr U2021/02645

Skolverket har ombetts att yttra sig över slutbetänkandet *En tioårig grundskola – införandet av en ny årskurs 1 i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan*. Yttrandet behandlar endast de delar av slutbetänkandet som Skolverket har synpunkter på.

Sammanfattning

Skolverket tillstyrker förslagen som utredningen presenterar, utom i fråga om kravet på anställning vid viss tidpunkt för behörighet att undervisa i lågstadiet. Myndigheten lämnar därtill kommentarer till vissa av de förslag som tillstyrks.

Skolverket är enigt med utredningen om fördelarna med att införa en tioårig grundskola genom förslaget att förskoleklassen upphör som skolform och att lågstadiet utökas med en ny första årskurs. Myndigheten delar utredningens bedömning att kunskapsresultaten kan stärkas genom att bestämmelserna om strukturerad undervisning i ämnen och ämnesområden ska gälla nya årskurs 1. Likaså instämmer Skolverket i utredningens bedömning av att förskolans och grundskolans arbetssätt och pedagogik bör integreras i undervisningen i nya årskurs 1. Skolverket ser också positivt på att syftet med utbildningen i grundskolan och motsvarande skolformer ska vara oförändrat och att den regel- och kompetensmässiga strukturen ska bli mer enhetlig för samtliga obligatoriska skolformer.

Skolverket avstyrker den del av förslagen som rör behörighetsgivande utbildning där det föreslås att förskolläraren måste vara anställd i förskoleklassen vid reformens ikraftträdande. Skolverket ser samtidigt positivt på att det införs

bestämmelser som möjliggör för förskollärare att komplettera sin behörighet men har vissa synpunkter på enskilda delar av förslagen.

Nedan sammanfattas de förslag som Skolverket tillstyrker med reservation för de tillägg och förtydliganden som anges. Skolverket tillstyrker i övrigt de förslag som inte kommenteras.

Skolverket tillstyrker förslaget

- att den garanterade undervisningstiden ska utökas i lågstadiet, men ser behov av att ytterligare timmar tillförs lågstadiet om syftet med reformen ska nås.
- att Skolverket ska ges i uppdrag att utarbeta ändringsförslag gällande läroplanerna för de obligatoriska skolformerna samt förslag om hur den utökade undervisningstiden ska fördelas i ämnen och ämnesområden i respektive timplan. Myndigheten ser även behov av att göra följdändringar inom kursplanerna för de obligatoriska skolformerna, i linje med intentionen i reformen.
- att de kunskapskrav för godtagbara kunskaper, som i dag finns i årskurs 3, ska flyttas till nya årskurs 4 i grundskolan och att de kunskapskrav som finns i högre årskurser i grundskolan, specialskolan, sameskolan och grundsärskolan följdenligt ska flyttas ett år framåt. Skolverket menar samtidigt att vissa smärre ändringar av kunskapskraven kan komma att ske i alla årskurser om nya kunskapskrav införs i de lägre årskurserna.
- att den särskilda bedömning som ska göras av elevens kunskapsutveckling inom garantin för tidiga stödinsatser ska göras i lågstadiet i grundskolan, specialskolan och sameskolan, samt att uppföljningen av sådant stöd som getts inom garantin ska göras i slutet av lågstadiet. Skolverket framhåller att förslaget bör omfatta grundsärskolan om en liknande garanti för tidiga stödinsatser även skulle införas i grundsärskolan framöver.
- att uppgifter från den förskoleenhet eller verksamhet som barnet lämnar överlämnas till den mottagande skolenheten, för att underlätta övergången för ett barn från förskola eller pedagogisk omsorg till de obligatoriska skolformerna. Skolverket anser att det bör övervägas om motsvarande krav på överlämning ska ställas när ett barn byter till en annan förskoleenhet, eller motsvarande, inom denna skolform.
- att bestämmelserna om avstängning i grundskolan, specialskolan och sameskolan samt utvisning ur undervisningslokalen och kvarsittning i samtliga obligatoriska skolformer ska gälla för nya årskurs 1. Skolverket betonar dock vikten av att barnets ålder och mognad beaktas i varje enskilt fall där disciplinära åtgärder blir aktuella.
- att en elev som har tagits emot i förskoleklassen läsåret 2025/2026 läsåret därefter ska fortsätta skolgången i årskurs 2 i grundskolan, om inte något annat beslutas med stöd av skollagen eller skolförordningen. Skolverket

påtar att det kan finnas behov av ytterligare övergångsbestämmelser som gör det möjligt för en elev som gått i förskoleklass att påbörja årskurs 1.

- att de lärare som enligt gällande bestämmelser är behöriga att undervisa i lågstadiet i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan ska vara behöriga att undervisa i lågstadiet i respektive skolform. Skolverket ser behov av att förtydliga regelverket så att ingen förväxling sker mellan behörigheter för nuvarande förskoleklass och blivande årskurs 1.
- att de förskollärare och lärare som arbetar i förskoleklassen i dag ska vara behöriga att undervisa i nya årskurs 1 i grundsärskolan och specialskolan under en övergångsperiod. Dessutom föreslås att förskollärare som arbetar och är behöriga att undervisa i ämnesområden i grundsärskolan ska vara behöriga att undervisa i ämnen i årskurs 1 under en övergångsperiod om fem år. Skolverket påtar att det kan medföra att även äldre elever riskerar att få undervisning av förskollärare utan ämnes- och speciallärarkompetens.
- att Skolverket, i samverkan med lärosäten, ska ges i uppdrag att genomföra kompetensutvecklande insatser för lärare. Myndigheten ser gärna att benämningen ”Förskolepedagogiskt lyft” byts ut för att tydligare adressera målgruppen.
- att ett riktat statsbidrag ska utgå under tidsperioden 2025–2030 för kapacitetsförstärkande och kvalitetshöjande åtgärder under reformens implementeringsperiod, men lämnar vissa synpunkter på utformningen.
- att Skolverket bör ges i uppdrag att genomföra processutvärderingar av reformens olika delar i samverkan med Sameskolstyrelsen och Specialpedagogiska myndigheten samt med IFAU, men understryker att utformningen av uppföljning och utvärdering bör överlåtas till expertmyndigheterna.

Skolverkets synpunkter

Yttrandet följer dispositionen i slutbetänkandet. När det gäller förslag som berör skolmyndigheterna bedömer Skolverket endast de förslag som rör den egna myndigheten men välkomnar generellt samarbete med andra myndigheter.

1 Författningsförslag

Skolverket noterar att det finns behov av att ändra förordning (2011:398) om särskild utbildning med judiska studier i grundskolan så att årskurserna omfattar 8–10.

De synpunkter Skolverket har på författningsförslagen i övrigt redovisas nedan i respektive avsnitt.

5 Lågstadiet ska utökas med en ny årskurs 1

Avsnitt 5.2.3 Den garanterade undervisningstiden i nya årskurs 1 ska vara tre timmar per skoldag och timplanerna ska utökas

Skolverket tillstyrker förslaget att undervisningstiden i grundskolan och motsvarande skolformer utökas. Myndigheten instämmer i utredningens bedömning av vikten av tidig läs- och skrivinlärning, grundläggande matematiskt tänkande och betydelsen av varierade uttrycksformer, fysisk aktivitet och praktisk-estetiska ämnen. Skolverket ser också positivt på reformens uttalade övergripande syfte om en ambitionshöjning och förbättring av elevernas kunskapsresultat. Myndigheten påtalar dock att skillnaden mellan undervisningstid i dagens förskoleklass och nya årskurs 1 endast kommer att bli ett fåtal minuter per vecka. Skolverket vill därmed framhålla att de föreslagna 534 timmarna inte är tillräckliga för att nå den ambitionen. Skolverket passar i sammanhanget på att uppmärksamma att även fritidshemmet har ett undervisningsuppdrag. I nuvarande verksamhet är undervisningen i förskoleklass och fritidshem ibland integrerad, vilket kan behöva beaktas i det fortsatta arbetet med författningsförslagen.

Avsnitt 5.2.4 Ändringar i läroplaner

Skolverket tillstyrker förslaget och ser positivt på möjligheten att göra en översyn av kursplanerna för att åstadkomma kursplaner som harmoniserar med och förstärker intentionerna med förändringarna i läroplanen. I utredningen anges att kursplanerna bör vara ”väsentligen oförändrade” men Skolverket vill öppna för möjligheten att mindre förändringar kan komma att ske i samband med en sådan översyn.

Avsnitt 5.2.6 Kunskapskrav i nya årskurs 4(5), 7(8) och 10(11)

Skolverket tillstyrker förslaget om att flytta kunskapskraven till nya årskurs 4(5), 7(8) och 10(11). Skolverket påtalar dock att det kan ske smärre följändringar i dessa kunskapskrav relaterat till de förändringar som föreslås om nya kunskapskrav för godtagbara kunskaper i svenska eller svenska som andraspråk och matematik i årskurs 2 i grundskolan och sameskolan, respektive årskurs 3 i specialskolan.

Avsnitt 5.2.10 Garantin för tidiga stödinsatser

Skolverket tillstyrker förslaget om den särskilda bedömningen och uppföljningen inom garantin för tidiga stödinsatser i grundskolan, specialskolan och sameskolan. Om skollagen skulle justeras och en garanti för tidiga stödinsatser därefter skulle

införas i grundsärskolan, i linje med Skolverkets tidigare uppfattning¹, anser myndigheten att förslaget om särskild bedömning och uppföljning även bör omfatta den skolformen.

Avsnitt 5.4.3 Information vid övergång mellan förskola och skola

Skolverket tillstyrker förslaget att införa en bestämmelse om överlämnande av uppgifter när ett barn övergår från förskolan till någon av de obligatoriska skolformerna. Skolverket anser dock att det bör övervägas om motsvarande krav på överlämning ska ställas när ett barn byter till en annan förskoleenhet, eller motsvarande, inom denna skolform. Om ett barn av någon orsak byter förskola eller byter mellan pedagogisk omsorg och förskola en kort tid innan övergången till de obligatoriska skolformerna riskerar värdet annars att vara begränsat i en sådan överlämning.

När det gäller bestämmelsens utformning noterar Skolverket att den föreslagna bestämmelsen placeras som ett andra stycke i 3 kap. 12 j §, mellan de obligatoriska skolformerna och gymnasieskolan. Myndigheten undrar om det inte är lämpligare att bestämmelsens utformning speglar den kronologi som följer elevens skolgång.

Avsnitt 5.5.4 Disciplinära åtgärder

Skolverket tillstyrker förslaget om att bestämmelserna i 5 kap skollagen om avstängning och utvisning ska gälla för nya årskurs 1. Skolverket vill dock, i linje med myndighetens tidigare uppfattning², framhålla vikten av att de disciplinära åtgärder som blir aktuella inte används på ett oproportionerligt sätt. Det rör sig om mycket unga elever och deras ålder och mognad behöver vägas in i varje sådant beslut.

Avsnitt 5.6.5 Elever som mottagits i förskoleklassen

Skolverket tillstyrker förslaget och har inget att invända mot att en elev som tagits emot i förskoleklassen läsåret 2025/2026 i normalfallet ska fortsätta sin skolgång i årskurs 2 i de berörda skolformerna.

Skolverket noterar i detta sammanhang att utredningen i förslaget anger att en elev ska fortsätta skolgången i årskurs 2 i grundskolan, *om inte något annat beslutas med stöd av bl.a. 4 kap. 6 § skolförordningen (2011:185)*. Då bestämmelsen handlar om att gå i förskoleklassen ytterligare ett läsår är frågan om det alls är möjligt att fatta ett beslut enligt bestämmelsen när skolformen upphör. Skolverket vill därför lyfta frågan om det inte kan finnas ett behov av en

¹ Se Skolverkets remissyttrande till Bättre möjligheter för elever att nå kunskapskraven (SOU 2021:11), dnr 4.2.1–2021:771.

² Se Skolverkets remissyttrande till Nationell trygghet och studiero (SOU 2021:13), dnr 2021:1123.

övergångsbestämmelse som under motsvarande förutsättningar ger elever möjlighet att påbörja sin skolgång i nya årskurs 1, trots att de gått ett år i förskoleklassen.

6 Behörighet, behörighetsgivande utbildning och kompetensutveckling

Avsnitt 6.2.1 De bestämmelser som gäller för behörighet i lågstadiet ska fortsättningsvis gälla

Skolverket tillstyrker förslaget men anser att ändringarna av nuvarande bestämmelser som avser att ge behörighet att undervisa i grundskolans lågstadium riskerar att uppfattas som otydliga. I exempelvis 2 kap. 2 § (nuvarande 2 kap. 3 §) föreslås att behörighet att undervisa i grundskolans årskurs 1–4 ska ges den som avlagt en äldre examen som är avsedd för arbete som *motsvarar* någon av årskurserna 1–4. Det går att uppfatta detta som att nuvarande förskoleklassen *motsvarar* den nya årskurs 1 och att förskollärare med en äldre examen skulle vara behöriga att arbeta i grundskolan även på denna grund. Detta bör förtydligas i det fortsatta arbetet med författningsförslagen.

Avsnitt 6.2.3 Vissa förskollärare och lärare ska vara behöriga att undervisa i nya årskurs 1 i grundsärskolan under åtta respektive fem år

Skolverket tillstyrker förslaget om behörighetskrav för att undervisa i nya årskurs 1 i grundsärskolan. Skolverket vill emellertid påtala behovet av att frågor om behörighet ses över på ett samlat sätt och i ett annat sammanhang framöver. Eftersom det är färre elever som läser enligt grundsärskolans kursplaner är klasserna ofta åldersblandade. Det förekommer att grupper består av elever från årskurs 1 till årskurs 6. Om förskollärare ska vara behöriga att undervisa i nya årskurs 1 i grundsärskolan kan även äldre elever riskera att få undervisning av förskollärare utan ämnes- och speciallärarkompetens.

Avsnitt 6.2.4 Vissa förskollärare ska vara behöriga att undervisa i nya årskurs 1 i specialskolan under fem år

Skolverket tillstyrker förslaget om behörighetskrav för nya årskurs 1 i specialskolan. Skolverket vill dock uppmärksamma att undervisning i specialskolan kan ske i åldersblandade klasser eftersom elevantalet är mindre. Om förskollärare ska vara behöriga att undervisa i nya årskurs 1 i specialskolan kan även äldre elever riskera att få undervisning av förskollärare utan ämnes- och speciallärarkompetens.

Avsnitt 6.3 Vissa förskollärare ska få fler möjligheter att bli behöriga att undervisa i lågstadiet

I avsnitten 6.3.1–6.3.3 redogör utredningen för hur förskollärare ska kunna utöka sin behörighet genom att komplettera sin utbildning. Skolverket avstyrker förslagen i deras nuvarande utformning när det gäller kravet på anställning i förskoleklassen. Här lämnas en samlad synpunkt på denna del av förslagen.

Skolverket anser att kravet på att en förskollärare ska ha en pågående anställning i förskoleklassen vid reformens ikraftträdande bör ses över. Om ansatsen är att ta tillvara kompetensen hos förskollärare med aktuella erfarenheter från förskoleklass kan detta krav innebära en onödigt begränsning. En förskollärare kan av olika anledningar vara utan anställning i förskoleklassen det aktuella datumet men ändå ha relevant och aktuell erfarenhet från arbete i förskoleklassen. Skolverket anser att det skulle kunna vara tillräckligt att förskolläraren *har haft* en anställning i förskoleklassen senast det aktuella datumet. Enligt myndigheten är det önskvärt att regeringen i det fortsatta arbetet ser över utformningen av denna del i förordningen.

Skolverket ställer sig i övrigt positivt till att ta tillvara relevant kompetens hos förskollärare med erfarenhet av att undervisa i förskoleklassen, men har vissa synpunkter på de enskilda förslagen. Dessa behandlas nedan.

Avsnitt 6.3.1 Erfarenhet och kompletterande utbildning ska ge behörighet i årskurs 1 och 2 grundskolan och sameskolan

Skolverket avstyrker förslaget i dess nuvarande utformning, se kommentar under avsnitt 6.3 om krav på anställning.

Skolverket ser positivt på att erfarenhet och kompletterande utbildning ska ge behörighet i årskurs 1 och 2 i grundskolan och sameskolan men vill lyfta frågan om vilka ämnen som ska omfattas av behörigheten. Av motivtexten framgår att förskollärare under vissa omständigheter kan bli behöriga i alla ämnen i årskurs 1–2 vilket i praktiken även kan innebära sådana ämnen som förskolläraren som regel saknar utbildning i, exempelvis engelska och teknik. Skolverket har förståelse för att regleringen påverkar möjligheterna till lärarförsörjning men är tveksamt till denna lösning och menar att det är viktigt att den behörighet dessa förskollärare får ligger i linje med de ämnesstudier som ingår i deras utbildning.

Avsnitt 6.3.2 Erfarenhet och kompletterande utbildning ska ge behörighet i årskurs 1 och 2 i grundsärskolan

Skolverket avstyrker förslaget i dess nuvarande utformning, se kommentar under avsnitt 6.3 om krav på anställning.

Skolverket ser positivt på att erfarenhet och kompletterande utbildning ska ge behörighet i årskurs 1 och 2 i grundsärskolan men vill lyfta frågan om vilka ämnen som ska omfattas av behörigheten. Av motivtexten framgår att förskollärare under vissa omständigheter kan bli behöriga i alla ämnen i årskurs 1–2 vilket i praktiken även kan innebära sådana ämnen som förskolläraren som regel saknar utbildning i, exempelvis engelska och teknik. Skolverket har förståelse för att regleringen påverkar möjligheterna till lärarförsörjning men är tveksamt till denna lösning och menar att det är viktigt att den behörighet dessa förskollärare får ligger i linje med de ämnesstudier som ingår i deras utbildning.

Dessutom vill Skolverket, på liknande vis som påtalades i 6.2.3, uppmärksamma att undervisning i grundsärskolan ofta sker i åldersblandade klasser eftersom elevantalet är mindre. Om förskollärare ska vara behöriga att undervisa i nya årskurs 1 och 2 i grundsärskolan kan äldre elever därmed riskera att få undervisning av förskollärare utan ämnesbehörighet.

Avsnitt 6.3.3 Erfarenhet och kompletterande utbildning ska ge behörighet i årskurs 1 och 2 i specialskolan

Skolverket avstyrker förslaget i dess nuvarande utformning, se kommentar under avsnitt 6.3 om krav på anställning.

Skolverket ser positivt på att erfarenhet och kompletterande utbildning ska ge behörighet i årskurs 1 och 2 i specialskolan men vill lyfta frågan om vilka ämnen som ska omfattas av behörigheten. Av motivtexten framgår att förskollärare under vissa omständigheter kan bli behöriga i alla ämnen i årskurs 1–2 vilket i praktiken även kan innebära sådana ämnen som förskolläraren som regel saknar utbildning i, exempelvis engelska och teknik. Skolverket har förståelse för att regleringen påverkar möjligheterna till lärarförsörjning men är tveksamt till denna lösning och menar att det är viktigt att den behörighet dessa förskollärare får ligger i linje med de ämnesstudier som ingår i deras

Dessutom vill Skolverket, på liknande vis som i 6.2.4, uppmärksamma att undervisning i specialskolan kan ske i åldersblandade klasser eftersom elevantalet är mindre. Om förskollärare ska vara behöriga att undervisa i nya årskurs 1 i specialskolan kan äldre elever därmed riskera att få undervisning av förskollärare utan ämnes- och speciallärarbehörighet.

Avsnitt 6.3.4 Kompletterande utbildning ska ge behörighet i ämnen i årskurs 1–4 i grundskolan och sameskolan

Skolverket tillstyrker förslaget att kompletterande utbildning ska ge behörighet i ämnen i årskurs 1–4 i grundskolan och sameskolan. I motivtexten anges att förskollärare som först kompletterar med fortbildning för att bli behöriga i årskurs 1 och 2 och därefter kompletterar med ytterligare högskolestudier blir behöriga i årskurs 1–4, i ett eller flera ämnen. Skolverket anser att det är angeläget att

regelverket inte uppfattas som att 2 kap. 54 § sista stycket m.fl. bestämmelser innebär hinder emot att använda de kompletterande ämnesstudierna som nämns i 54 § för att nå behörighet enligt 54 a §.

Avsnitt 6.3.5 Kompletterande utbildning och behörighet i ämnen i årskurs 1–4 i grundsärskolan

Skolverket tillstyrker förslaget att kompletterande utbildning ska ge behörighet i ämnen i årskurs 1–4 i grundsärskolan. I motivtexten i avsnitt 6.3.4 anges att förskollärare som först kompletterar med fortbildning för att bli behöriga i årskurs 1 och 2 och därefter kompletterar med ytterligare högskolestudier blir behöriga i årskurs 1–4, i ett eller flera ämnen. Skolverket anser, som angetts ovan, att det är angeläget att regelverket inte uppfattas som att det innebär hinder emot att använda de kompletterande ämnesstudierna som nämns för att nå behörighet enligt 55 a och 55 c §§.

Avsnitt 6.3.6 Kompletterande utbildning ska ge behörighet i ämnen i årskurs 1–5 i specialskolan

Skolverket tillstyrker förslaget att kompletterande utbildning ska ge behörighet i ämnen i årskurs 1–5 i specialskolan. I motivtexten i avsnitt 6.3.4 anges att förskollärare som först kompletterar med fortbildning för att bli behöriga i årskurs 1 och 2 och därefter kompletterar med ytterligare högskolestudier blir behöriga i årskurs 1–4(5), i ett eller flera ämnen. Skolverket anser, som angetts ovan, att det är angeläget att regelverket inte uppfattas som att det innebär hinder emot att använda de kompletterande ämnesstudierna som nämns för att nå behörighet enligt 56 a §.

Avsnitt 6.3.7 Förskollärare med speciallärarexamen

Skolverket tillstyrker förslaget att en förskollärare med speciallärarexamen ska vara behörig att bedriva undervisning som avser särskilt stöd, under förutsättning att förskolläraren har avlagt en speciallärarexamen och kompletterat med adekvat utbildning. I de föreslagna 2 kap. 54–57 a §§ anges att behörigheten inte ska kunna ligga till grund för tillämpning av andra bestämmelser om kompletterande behörighet i behörighetsförordningen. Den föreslagna bestämmelsen 2 kap. 58 § är dock en kompletterande bestämmelse som är avsedd att ge ytterligare behörighet till de som uppfyller kraven i de ovan nämnda bestämmelserna. Skolverket anser att regelverket i sin föreslagna utformning blir otydligt. Möjligen kan detta avhjälpas genom ett tillägg till skrivningarna om att behörighet som ges enligt de föreslagna bestämmelserna inte får ligga till grund för tillämpningen av andra bestämmelser om kompletterande behörighet enligt förordningen *om det inte är särskilt angivet*.

Avsnitt 6.4.4 Statsbidrag för fortbildning av förskollärare

Skolverket tillstyrker förslaget, men vill framhålla vikten av att utformningen av bidraget säkerställer att det inte kan användas till insatser som redan finansieras med hjälp av andra statsbidrag.

Avsnitt 6.5 Kompetensutvecklande insatser för lärare m.fl.

Skolverket tillstyrker förslaget och ser positivt på att genomföra en kompetensutvecklande insats om hur förskolans olika arbetssätt kan integreras i undervisningen, riktad till lärare som ska arbeta i blivande årskurs 1. Däremot är Skolverket tveksamt till benämningen ”Förskolepedagogiskt lyft” eftersom det, enligt myndigheten, finns en risk att den tänkta målgruppen då förutsätter att insatsen gäller pedagogiskt arbete i förskolan.

7 Genomförande och utvärdering av reformen

Avsnitt 7.1.5 Statsbidrag för kapacitetsförstärkande och kvalitetshöjande åtgärder i lågstadiet

Skolverket tillstyrker förslaget om statsbidrag för kapacitetsförstärkande och kvalitetshöjande åtgärder i lågstadiet, men har synpunkter på utformningen. Synpunkterna gäller 5 § i den föreslagna förordningen. Skolverket bedömer att kravet på att huvudmännen ska inkomma med planer över de föreslagna insatserna skapar en onödig administrativ börda. Det skulle underlätta för huvudmännen om de, i samband med att de begär ut bidraget, endast översiktligt behöver ange vad medlen ska användas till.

Om huvudmännen trots allt ska skicka in planer, vill Skolverket framhålla att det är angeläget att det inte detaljregleras i förordningen hur myndigheten ska gå till väga vid urvalet av de planer som ska granskas. Skolverket bör ha ett handlingsutrymme för att göra urvalet av stickprov utifrån myndighetens bedömning av hur ett sådant ska genomföras på bästa sätt.

Skolverket vill också nämna att om ett sådant statsbidrag ska införas är det viktigt att regeringen säkerställer att bidraget inte leder till dubbelfinansiering, dvs. att bidraget används för att finansiera insatser som redan finansieras med andra statsbidrag.

Avsnitt 7.2.3 Processutvärdering av reformens olika delmoment

Skolverket tillstyrker förslaget och instämmer i utredningens resonemang kring vilka begränsningar tillgängliga resultatmått har. Skolverket bedömer vidare att det finns svårigheter förknippade med att bedöma resultat och effekter av

reformen. Förskoleklassen har under senare år varit föremål för flera förändringar. Skolformen har fått en egen del i läroplanerna, blivit obligatorisk samt omfattas av garantin för tidiga stödinsatser. Den påverkan på verksamheten som ett införande av tioårig grundskola kan komma att få, kan således vara svår att urskilja från tidigare genomförda förändringar. Vad gäller utredningens kommentarer kring möjliga underlag vill Skolverket särskilt betona att kartläggningsmaterial och bedömningsstöd inte är utformade för att användas som underlag i nationell uppföljning och utvärdering.

Den komplexitet som utredningen sammantaget lyfter fram understryker behovet av att den närmare utformningen av uppföljning och utvärdering överläts till expertmyndigheternas kunskap och kompetens. Skolverket ser därför positivt på att myndigheten i detta sammanhang föreslås samverka med Sameskolstyrelsen och Specialpedagogiska skolmyndigheten samt med IFAU.

Avsnitt 8 Konsekvenser av utredningens förslag

8.8.2 Konsekvenser för Skolverket

Enligt utredningens bedömning bör Skolverkets insatser till följd av uppdraget *En tioårig grundskola* rymmas inom det befintliga förvaltningsanslaget. Utredningen har dock inte gjort någon uppskattning av kostnaderna för de olika insatser som Skolverket föreslås ansvara för. Skolverkets egen bedömning är att utredningens förslag innebär särskilda insatser, utöver löpande arbete, för de flesta avdelningar inom myndighetens organisation. Uppdraget innebär såväl förberedande arbete som implementeringsinsatser samt ytterligare stödinsatser och handläggning av statsbidrag och lärarlegitimationer. Det kommer att medföra ökade kostnader. Exempel på detta är den omfattande anpassningen av statistiken, ändring av läroplaner, revidering av befintligt material samt uppdrag om kompetensutvecklande insatser. För att exempelvis kunna handlägga ärenden i enlighet med förslagen om behörighet, behörighetsgivande utbildning och kompetensutveckling krävs ett betydande förberedelsearbete både för landets lärosäten och för Skolverket. Förberedelsearbetet är en förutsättning för att lärare inte ska behöva vänta orimligt länge på Skolverkets beslut om behörighet. Skolverket anser därmed att den kostnadsbedömning utredningen har kommit fram till är otillräcklig. Kostnaderna för de omfattande extra arbetsinsatser som behöver utföras kommer inte att rymmas inom ramen för det befintliga förvaltningsanslaget utan att Skolverket prioriterar bort andra delar av verksamheten.

8.8.8 Finansiering

När det gäller hur utredningen väljer att finansiera de föreslagna satsningarna avstår Skolverket från att ta ställning, då prioritering av medel till olika satsningar

och reformer i första hand är en fråga för riksdag och regering. Skolverket vill dock informera om att den tänkta finansieringslösningen med Lärarlönelyftet inte kommer att fungera på det sätt som utredningen tänker sig. En neddragning av anslaget med 250 miljoner kronor kan komma att medföra att uppskattningsvis mellan 3 000 och 5 000 lärare går miste om en månatlig löneökning på ca 2 500 kronor om inte deras arbetsgivare väljer att ta denna kostnad ur den egna budgeten. Om anslaget inte dras ned från början, utan i stället först vid utfallet, betyder det att det inte går att se hur mycket medel som blir över förrän efter att sex månader har gått av budgetåret. Det av utredningen föreslagna bidraget kommer då bara att kunna beviljas och betalas ut på hösten.

På Skolverkets vägnar

Peter Fredriksson
Generaldirektör

Jessica Jarhall
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har även chefsjuristen Eva Westberg, avdelningschefen Anna Westerholm, enhetschefen Pernilla Sundström Fast och juristen Nisse Rosenlund Hedman deltagit.